I Hyldegården tager vi udgangspunkt i det positive møde og samspil imellem børn og voksne, det der lykkes og fungerer godt i samspillet, samt at den voksne får øje på, hvor barnet viser sig parat til at gå videre i sin udvikling. Forudsigeligt og trygt samvær mindsker konflikter. Opstår der en konflikt, vil den voksne være i stand til at løse konflikten, så barnet lærer praktisk anvendelige konfliktløsningsmodeller. Tryg tilknytning og gode nære relationer fremmer udvikling af empati og giver børnene mulighed for og lyst til at samarbejde med os.

Formålet med det er bl.a. at arbejde med nærmeste udviklingszone, på en måde så lysten til at undersøge nye muligheder og at øve sig vedholdende stimuleres, og at barnet udvikler den bedste udgave af sig selv. At barnet kan tolke oplevelser og erfaringer i en meningsfuld sammenhæng, så det frit og fleksibelt kan tage forskellige perspektiver på sig selv og andre. At barnet føler, at det hører til, identificere sig som tilhørende et eller flere fællesskaber med forskellig nærhed, familie, venner, børnegruppen, hele huset osv., at barnet både kan bidrage til og øve indflydelse på disse sociale fællesskaber, og har mulighed for frit at begå sig i sociale sammenhænge i takt med at de bliver større.

Vi arbejder altid med følelser i vores hverdag, da det er en stor del af det at kunne begå sig i fællesskaber – at vi anerkender alle følelser og hjælper børnene med at afstemme og justere dem alt efter hvilken alder de har.

Kommunikation om følelser:

Når den voksne sætter ord på følelser, siges f.eks. “du smiler”, det er det konkrete, der kan ses, dernæst “du ser glad ud”, det er tolkningen af det konkrete, det vil altid være en tolkning, da andre ikke kan vide med sikkerhed, hvordan det er at være en anden, hvilke følelser der rører sig i en anden, men det der kan ses, kan tolkes. Når det sendes tilbage, ved at der bliver sat ord på, så bliver barnet opmærksom på sit udtryk, og det kan evt. forstærkes eller ændres til et udtryk, der passer bedre til den aktuelle følelsestilstand. Når den voksne spejler følelsen, kan følelsen måske vokse til at begynde at grine, og derved får den positive følelse større fylde, eller spejlingen kan gives et lidt forsigtigt præg, der får følelsen til at regulere ned i stedet. På den måde formes barnet i samspillet, barnet lærer, hvad der kan deles og at regulere sig selv.

Småbørns konflikter

Konflikter for småbørn er, når barnet oplever kaos, f.eks. indre behov som at være sulten/tørstig, mangle kontakt med andre(evt. savne mor), konflikter kan opstå med ønsker, som at undersøge et stykke legetøj, afprøve kontakten med et andet barn, testning af kraften der skal bruges på at løfte en kop, så man kan drikke, afprøve vandets konsistens i kop, på bordet eller dyppe rugbrød i.

Konflikten opstår, når barnet bliver begrænset i sin undersøgelsestrang og eller kommer ud for behovsudsættelse, gennem den måde den voksne håndterer situationen på.

Den voksne bevarer ro og overblik, søger at genskabe balancen, så barnet kan lære modeller for, hvordan konflikter kan håndteres, de lærer at der er hjælp at hente hos andre, og man kan selv være aktiv i løsningen af en konflikt.

Der er ingen børn, der kan få alt, hvad, de har lyst til, og der er opgaver, der skal løses og krav de skal samarbejde omkring hver eneste dag. Når barnet har lyst til at lege videre men skal hjem og det ikke er hensigtsmæssigt at de leger videre, er det vigtigt, at barnet får anvisninger på, hvad der er OK og hvad der forventes i situationen. Den voksne guider trin for trin, og hvis barnet bliver urolig, så kan den voksne anerkende barnets følelsesudtryk ved at afstemme, men samtidig fastholde fokus på opgaven eller situationen.

Barnet lærer, at der er opgaver, der skal udføres, og at det kan gøres på en god måde, opgaveløsning kan tilmed være sjov. Den voksne leder situationen, da den voksne har overblik over, hvad der er rigtigt at gøre, barnet lærer at følge initiativer og at lade sig lede og samarbejde.

Des tidligere udviklingsniveau jo mere detaljeret skal guidingen være, og kortere sekvenser, der afsluttes med at bekræfte. Når der gives positive anvisninger, følges de op med handlinger, eks. tydelige tegn på hvor de skal gå hen, eller hjælp til at lægge legetøjet tilbage på plads for at tydeligt vise at nu slutter legen for i dag/for nu.

Det er vigtigt at give anvisninger på OK adfærd, vist med handlinger.

Som et eksempel fra hverdagen i vuggestuen: En voksen sidder og spiser med 4 børn Et barn spytter lige pludselig ud over bordet, barnet spytter igen, og de 3 andre børn begynder også at spytte, fordi det ser sjovt ud. Den voksne siger: ”stop” og viser med stoptegn. Den voksne tager et stykke køkkenrulle og viser barnet, hvordan han skal spytte i papiret, de andre vil straks prøve det samme. Den voksne siger: ”du må gerne spytte i papiret, når du har fået noget i munden, du ikke vil have. Det er helt ok”

På denne måde lærer barnet der spytter, og de andre børn om bordet, hvad der er OK at gøre, når man har noget i munden, der ikke er rart, mens man sidder og spiser, eller de lærer, at det er OK at spytte i papiret (ikke på bordet/sidemanden). Der er kulturelle og etiske overvejelser bag måden at håndtere situationen på, og barnet bliver set i sit initiativ, og han får løst sit problem på en socialt acceptabel måde. Samtidig forstørres der ikke på hvad vi ikke vil have og vi skaber derfor ikke en negativ stemning.

Vil den voksne inddrage de andre børn endnu mere i opdagelsen af, hvad barnet kan gøre for at løse situationen, så kan den voksne sige: ”se, han har noget i munden, han ikke kan lide, han spytter det ud i papiret”. På den måde bliver det tydeligt for de andre børn, hvad der sker, og måske kan de huske det til en anden gang.

Formålet er, at barnet kan håndtere nye og uventede situationer på en måde så de løses bedst muligt, ved at bevare roen og tænke sig om, overveje forskellige mulige løsninger og vælge den mest hensigtsmæssige model til lejligheden.

Voksne er modeller for børnene, børnene lærer at gøre, som de voksne gør, ved at se på de voksne og gøre det samme, ikke nødvendigvis umiddelbart efter en hændelse, men op til flere dage senere, kan barnet gøre med bamsen, som de voksne gjorde med barnet, eller som de voksne gjorde med hinanden. De voksnes stress smitter af på børnene øjeblikkeligt, når den voksne har svært ved at klare opgaven, eller klarer opgaven med at skælde ud, så signalerer den voksne, at det er den måde, man løser problemer på. Skæld ud og korrektioner er bagudrettet, giver ingen mulighed for at rette op på skaden, det der er sket, brug i stedet anvisninger på, hvordan situationen reddes, eller helst vær på forkant med situationen, og giv anvisninger før der opstår konflikter.

Lære egne følelser at kende og få hjælp til følelsesregulering:

Ved at de voksne hjælper med at regulere voldsomme følelser ned til tåleligt niveau igen, må den voksne rumme, hjælpe barnet med at komme gennem vreden og finde følelsesudtryk, der er socialt acceptable.

Især er det vigtigt at anerkende følelserne, og læse barnets intention bag følelsen, så handlingen efterfølgende kan matche barnets ønske/behov for hjælp. Den voksne definerer følelserne, når der anerkendes, derved får følelsen et navn, barnet kan genkende. Gennem en empatisk spejling af følelsen med markeret ansigt og tonefald vises, hvordan følelsen kan reguleres til ro/tryghed/orden i kaos.

Voksne opfordrer barnet til at sige stop med håndtegn og ord, frem for at eks. bide eller slå, når barnet føler sig intimideret.

<u>Formindske aggression:</u>

For at mindske aggression skal barnet generelt mødes af empatiske voksne, der kan vise, hvordan konflikter kan løses på en rolig måde, og voksne der anviser muligheder for socialt acceptable løsninger, umiddelbart efterfulgt af handling.

<u>Styr vreden:</u>

Barnet får mulighed for at afreagere på en socialt acceptabel måde, f.eks. trampe/trække vejret dybt nogle gange ved vrede, tælle, hjælp til at køre vreden ned i tempo, hjælp til at forstå andres hensigter, hjælp til at se nogen handlinger som uheld, han faldt over dig/ind i dig, derfor slog i jer begge to “av”. Når man er følelsesoversvømmet, kan man ikke tage andres perspektiv, eller tænke sig om, så er man i sine følelsers vold, så beroliges først.

Vis hvad der er acceptabelt. Der er ex. aldrig ok at slå/sparke og bide, selvom man er vred og har brug for at afreagere. Hverken på andre børn eller voksne.

Hensigtsmæssige reaktioner i konfliktsituationer:

Barnet lærer, ved at se på de andre børn, hvordan de ser ud i ansigtet, lytte til hvad de andre siger, og ved at den voksne viser den ønskede handlingen, at ae eller puste på eller gå væk fra situationen hvis det er nødvendigt.

Vi kan hjælpe barnet ved at brug sproget (evt. stoptegn, så det både er verbalt og nonverbalt) til at gøre opmærksom på sine behov/ønsker frem for at bide/slå, det gør, at barnet er forudsigeligt for de andre børn. Og at de andre børn ikke bliver bange for dem.

Vi kan også hjælpe de større børn (i børnehaven) ved at minde dem om at tage (øjen)kontakt inden handling, og sætte ord på ved eks. at sige ”det er min stol”, når et andet barn sidder på den, og derefter fortælle at man selv gerne vil sidde ved bordet i stedet for at skubbe den anden ned.

Teknikker til at bremse aggression:

Barnet lærer, at der er forskellige måder at være gal på. Det er OK at være gal, og galskaben kan komme ud ved f.eks. at trampe i gulvet, og/eller at dele sine følelser med en anden, der sætter ord på følelsen på en anerkendende måde, få hjælp til at trække vejret dybt nogen gange, det kan være, OK at bruge vred stemme.

Træk vejret og tæl for det lidt større barn. Brug fingrene til at tælle med, da det er aktivt og giver luft til aggressionen. Ved at tælle hårdt i starten og køre tempo ned, mens man tæller, giver man rytme til en roligere følelse, hvor man kan tænke sig om og tage andres kommunikation ind, husk blot på at følelsen skal have luft først, før barnet kan tage andres synspunkter ind.

Sæt ord på følelsesudtryk på en anerkendende måde, det er ikke forkert at have følelsen, det er forkert at lade sine følelser gå ud over andre, giv anvisninger på, hvordan det er socialt acceptabelt at have sine følelser.

Vær opmærksom på, hvornår barnet signalerer, at det har brug for pause, alle har brug for pauser, og mindre børn har brug for flere til at bearbejde indtryk.

For at støtte barnets bevidsthed om sine egen følelser, konkret skal der sættes ord på, ord på det der umiddelbart kan ses/høres/handlingen, du græder, du smiler, du slår osv. på den måde støtter man barnets bevidsthed om sine reaktioner ved at give det opmærksomhed, det hjælper også med at sammenholde ord og følelsesudtryk til et samlet hele, der med tiden giver barnet mulighed for at være bevidst om sine følelsesudtryk. Dernæst kan man sige, du ser ked ud af det, du ser glad ud, du ser vred ud, osv. den voksne tolker følelsesudtrykkene og sætter ord på sin tolkning, det får barnet til at mærke efter, er der overensstemmelse mellem handling og ord, tid til eftertanke. Det næste er at give anvisninger på socialt acceptable handlinger, der matcher følelsen, især når det er negative følelser, er det vigtigt at vise, hvordan det er OK at være, vred. Eks. ”du må slå i puden, når du er vred”. Det giver følelsen luft.